

REVERIL-SERIE

HOE GROOT ZIJT GIJ!

CAROLUS TUINMAN

No. 606

juni-juli 2024

De brug op de omslag staat symbool voor het doel van het Smytegeelfonds:

Preken uit de tijd van de Nadere Reformatie in het Nederland van de 17e en 18e eeuw overbrengen naar de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands zonder afbreuk te doen aan de geestelijke inhoud.

Zo mag de rijke boodschap van toen onverzwakt doorgegeven worden naar onze tijd, om de gemeente van nu te bouwen in het geloof. Opdat Jezus Christus de brug zal zijn tussen een verloren mensenkind en God.

CAROLUS TUINMAN

Carolus Tuinman, zoon van Bartel Thuijnman en Sophia Aoronius, werd medio november 1659 geboren in Maastricht. Daar groeide hij ook op. Vanaf zijn jeugd had hij een ‘zonderlinge zin in onze braave moedertaal’, zoals hij zelf ergens zegt. Hij verzamelde spreekwoorden en uitdrukkingen, waar hij later nog veel profijt van zou hebben.

Tuinman studeerde theologie in Utrecht. Daar voelde hij zich zeer verbonden met de hoogleraar Melchior Leydekker, die net als Tuinman gerekend wordt tot de Voetiaanse richting in de kerk.

Tuinmans eerste gemeente werd Sint Kruis in Staats-Vlaanderen. Hij werd daar bevestigd op 28 maart 1685. Hij bleef er niet lang. Al in april 1687 vertrok hij naar Sint Maartensdijk, vanwaar hij in 1691 naar Goes beroepen werd. Zijn laatste gemeente was vanaf 1699 Middelburg, waar hij bleef tot aan zijn dood op 5 november 1728.

Hij was er de ambtgenoot van onder anderen Jacobus Leydekker, met wie hij vooral bevriend was, en van Bernardus Smijtegelt, beiden ook Voetiaan.

Carolus Tuinman was een strijdbare man. Hij polemiseerde graag en veel, waarbij hij zich meer dan eens veel te kras heeft uitdrukt. In meerdere publicaties haalde hij fel uit naar zijn tijdgenoot, de filosoof Baruch Spinoza. Ook degenen die van het gereformeerde spoor waren afgeweken pakte hij op allerlei manieren aan, zowel op rijm als in vertalingen of door spreekwoorden op te nemen die hij op hen van toepassing achtte. Hij schreef zijn strijdschriften in een hoog tempo en hij gaf nooit op.

Als groot liefhebber van de Nederlandse taal publiceerde hij in 1722 een "Fakkel der Nederduitsche taale" om 'de Nederlandse taal op te helderen'. Het is eigenlijk een woordenboek waarin hij probeert vele woorden te herleiden tot wat hij dacht dat hun oorsprong was. Tuinman dichtte graag en hij stichtte

graag. Dat blijkt uit bundels als "Liederen Zions" uit 1718, "Beginzel van hemelwerk" uit 1720 en de "Geestelijke gezangen" uit 1725. Op allerlei zaken gaat hij in. Verder verscheen een 'Oorsprong en uytlegging van de dagelyks gebruikte Nederduitsche spreekwoorden' in twee delen.

Een goede indruk van zijn verkondiging krijgt men uit de prekenbundels die na zijn dood werden uitgegeven. Zo verschenen "De Toevlucht en Sterkte van het ware Christendom", een verklaring van de Heidelbergse Catechismus in 55 preken; de bundels "Keurstoffen uit de Heilige Schriften der Propheten" en de "Keurstoffen over het boek Job". In de voorrede daarvan wordt opgemerkt dat Tuinman graag de natuurlijke dingen met een 'geestelijk oog' beschouwde, want zij konden de beschouwers 'opleiden om de Schepper, Onderhouder en Bestierder van de natuur met diep ontzag te vrezen en op allerlei wijzen te eerbiedigen en te verheerlijken'.

Bronnen:

- Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 1, blz. 382-383.
- dr. H. Florijn, Carolus Tuinman: Voetiaan en neerlandicus (Reformatorisch Dagblad van 17 december 2009).

De hiernavolgende preek is afkomstig uit de bundel *‘Keurstoffen uit het boek van Job’* verklaart en toegepast door Carolus Tuinman, in zijn leven Bedienaar des Goddelyken Woords, laatst te Middelburg. Tweede deel, tweede druk, te Amsteldam, bij Adriaan Wor, en de Erve Gerard onder de Linden, MDCCXLVIII (1748), pagina 227-240. Het betreft de 16e preek die zorgvuldig is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

HOE GROOT ZIJT GIJ!

door

CAROLUS TUINMAN

“Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet; er is ook geen onderzoeking van het getal Zijner jaren.”

Job 36:26

Nadrukkelijk zegt Paulus ons van God: ‘Zijn onzienlijke dingen worden van de schepping der wereld aan uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en goddelijkheid’ (Rom. 1:20). Het is aan geen mens op deze aarde vergund om God onmiddellijk, zoals Hij is, waar te nemen. De Heere sprak tot Mozes: ‘Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien; want Mij zal geen mens zien en leven’ (Ex. 33:20). Alles wat wij nu van God kennen,

hebben wij, behalve wat ons geweten ons leert, ontvangen door middel van een openbaring in Zijn Woord, en ook in Zijn werken.

De gehele wereld is een spiegel van God. Alle schepselen spreken van de Schepper, Die men daarin ook tasten en vinden kan. ‘En waarlijk, vraag toch de beesten, en elk van die zal het u leren; en het gevogelte des hemels, dat zal het u te kennen geven. Of spreek tot de aarde, en zij zal het u leren; ook zullen het u de vissen der zee vertellen. Wie weet niet uit alle deze, dat de hand des HEEREN dit doet? In Wiens hand de ziel is, van al wat leeft, en de geest van alle vlees des mensen’ (Job 12:7-10).

Uit het maaksel kan men de Maker en Zijn volmaaktheden leren kennen. ‘Zo vertellen de hemelen Gods eer en het uitspansel verkondigt het werk Zijner handen. De dag aan de dag stort overvloedig spraak uit en de nacht aan de nacht toont wetenschap’ (Psalm 19:2-3). Daarom staat er: ‘Hef uw ogen op omhoog, en zie, Wie deze dingen geschapen heeft; Die

in getal hun heer voortbrengt; Die ze alle bij name roept, vanwege de grootheid van Zijn krachten, en omdat Hij sterk van vermogen is; er wordt er niet een gemist. Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand' (Jesaja 40:26 en 28). Deze voorstelling van God is niet te doorgronden en ze is ten dele, wanneer we die vergelijken met het onmiddellijke aanschouwen van Hem. Maar ze is genoeg om ons te overtuigen van Gods grootheid en eeuwigheid, Die dit grote heelal zo geschapen heeft. Daarom moet Hij er vóór de schepping van eeuwigheid geweest zijn. Hierin doen zich onbegrijpelijke verborgenheden voor. Dit leert Elihu in onze tekstwoorden. Hij had even tevoren Job opgewekt om Gods werk in het algemeen op te merken en te verheffen. Daarom zegt hij in vers 24: Denk eraan dat u Zijn werk groot maakt dat de

mensen aanschouwen. In het vervolg hiervan brengt hij enkele bijzondere werken van Gods voorzienigheid naar voren (verzen 27-33).

In vers 26 wijst hij Job op de onbegrijpelijke en eeuwige grootheid van God Zelf, die men in die werken moet opmerken. Hij zegt in onze tekstwoorden: ‘Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet; er is ook geen onderzoeking van het getal Zijner jaren.’

In onze tekst vinden we dus in een opmerkelijke uiting, dat Gods grootheid en eeuwigheid ondoorgrondelijk zijn.

Twee gedachten komen hier naar voren:

1. Een aansporing.
2. Een verklaring.

1.

Vooraf wil Elihu het hart van Job tot een recht begrip opwekken. Daartoe gebruikt hij het woordje ‘zie’, wat wij bij veel gelegenheden in de Bijbel aantreffen. Bijvoorbeeld om iemand

te vermanen tot aandachtig opmerken, een soort: Let goed op. Of om te kennen te geven, dat de zaak van groot belang is. Ook om te betuigen dat ze verwondering verdient, of om te verzegelen dat ze zeker en gewis is. Al deze betekenissen treffen we hier bij elkaar aan. Elihu wekt Job op om goed te letten op wat hij gaat zeggen. Het is een zaak van hoog belang zoals hij elders zegt: ‘Och of nu mijn woorden toch opgeschreven werden. Och of zij in een boek ook werden ingetekend. Dat zij met een ijzeren griffel en lood voor eeuwig in een rots gehouwen werden’ (Job 19:23). Het is hier een zaak die ieders verwondering waard is. Ze is ook ten hoogste waar en zeker: Die oren heeft, die hore. Na deze inleiding volgt de tekst zelf: ‘God is groot, en wij begrijpen het niet, er is ook geen onderzoeking van het getal Zijner jaren.’ Wij hebben daarin een getuigenis van Gods grootheid, die nader omschreven wordt als onbegrijpelijk en eeuwig. Voor God staat hier in de grondtekst Elohim.

Dat is een wezenlijke naam van God, waarmee Zijn sterkte, die eeuwig tot Hem behoort, tot uitdrukking komt. David zegt van Hem: ‘God heeft één ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord; dat de sterkte Godes is’ (Psalm 62:12). Of op een andere plaats: ‘Geef de HEERE, gij kinderen der machtigen, geeft de HEERE eer en sterkte’ (Psalm 29:1). Hierom wordt Hij genoemd El Schaddai, God de Almachtige of Algenoegzame. Ook wel de sterke God. Over die sterkte wordt doorgaans geroemd in dit bijbelboek. God betoont die met daden, die Elihu hier naar voren wil halen. Die God is groot. Zo wordt Hij dikwijls genoemd in de Heilige Schrift. In het Hebreeuws is het een woord dat aan God kracht toeschrijft. Het kan ook betekenen veel. God is echter niet veel, omdat Hij op de meest eenvoudige wijze een enig HEERE is. Maar wij zijn genoodzaakt, dat wat in God één volmaaktheid is, vanwege de beperktheid van ons verstand als verscheidene eigenschappen

op te vatten. Om die reden horen wij de psalmist uitroepen: ‘Hoe kostbaar zijn mij o God, uw gedachten! Hoe machtig veel zijn haar sommen! Zou ik ze tellen? Zij zijn meer dan het zand; word ik wakker, zo ben ik nog bij U’ (Psalm 19:17-18). Ditzelfde woord heeft de betekenis zoals het hier vertaald is, dus groot. En werkelijk, God is groot op de meest volstreckte wijze.

Hij is groot in Zichzelf, zeer groot bekleed met majesteit en heerlijkheid. Ja, zo groot, dat Hij oneindig is in grootheid. Zijn wezen is alomtegenwoordig. ‘Vervul Ik niet de hemel en de aarde? spreekt de HEERE’ (Jer. 23:24). Koning David erkende dat in Psalm 119. Hij is oneindig buiten de gehele schepping. Salomo riep daarom van Hem uit: ‘Zie, de hemelen, ja de hemel der hemelen zouden U niet bevatten’ (1 Kon. 8:27). Geen grootheid is bij Hem te vergelijken. Zo groot zijn ook al Gods eigenschappen; want alles wat in God is, dat is de grote God Zelf. Wij noemen als voorbeeld:

- Zijn opperhoogheid en majesteit is groot, want de HEERE is een groot Koning boven alle goden.
- Zijn sterkte is groot, want Hij is almachtig, groot van raad en machtig van daad.
- Ook Zijn wijsheid is groot, want van Zijn verstand is geen getal. Daarbij is alle wijsheid van engelen en mensen als niet, waarom Hij ook genoemd wordt de alleen wijze God.
- Ook Zijn goedheid is groot. Daarom lezen we ook van Zijn grote goedheid, en van de grootheid van Zijn goedertierenheid. Zo is Hij in de volle betekenis alleen goed.
- Ook Zijn genade en barmhartigheid zijn groot, zoals David tot de profeet Gad zei: Laat ons toch in de hand des Heeren vallen, want Zijn barmhartigheden zijn vele (2 Sam. 24:14). Zijn liefde tot Zijn gunstgenoten is groot, Hij heeft hen lief met een oneindige, eeuwige liefde.

- Zijn rechtvaardigheid is groot als de bergen Gods. Dat betoonde Hij bij uitstek in Zijn Zoon: ‘Die God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid’ (Rom. 3:25). En dat ondervinden de goddelozen tegen wie Zijn toorn brandt om alle tergingen waarmee zij Hem tergen. Groot is ook Zijn lankmoedigheid. Daarom zegt Paulus dat Hij met veel lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns, tot het verderf toebereid (Rom. 9:22). Evenzo is God groot in al Zijn andere eigenschappen.

God is echter ook groot in al Zijn werken waarin Hij de grootheid van Zijn volmaaktheden laat zien. Dat moet door ons erkend worden door Hem met de psalmist toe te zingen: ‘Want Gij zijt groot en doet wonderwerken; Gij alleen zijt God’ (Psalm 86:10). Hij alleen is het immers, Die grote

dingen doet, die men niet doorzoeken kan, wonderen die men niet tellen kan. Daarvan zingt David: ‘De werken des Heeren zijn groot; zij worden gezocht van allen die er lust in hebben. Zijn doen is majesteit en heerlijkheid’ (Psalm 111:2-3). Hij is groot in de werken der natuur, nog meer in de werken der genade, maar allermeeest in de werken der heerlijkheid. Maar het verdient onze aandacht dat het tekstwoord eigenlijk betekent een grootheid uit kracht van Zijn oorsprong en groei. Het is zeker dat er geen opwas in de eeuwige, oneindige en onveranderlijke God kan plaatsvinden, bij wie geen verandering is of schaduw van omkering. Maar ook dit is weer gesproken naar ons begrip. Hoe vele malen en hoe groot wij ons een gedachte van Gods grootheid vormen, telkens moeten wij toestemmen dat Hij nog veel groter en groter is en zo neemt Zijn grootheid ten aanzien van ons voortdurend toe. De Heilige Schrift gaat ons daarin met David voor in Psalm 36:

‘O HEERE! Uw goedertierenheid is tot in de hemelen; Uw waarheid tot de bovenste wolken toe’. Maar zijn Gods deugden alleen tot aan of in de hemelen? Nee, zij zijn ook daarboven, zoals er gezongen wordt in Psalm 113: ‘Boven de hemelen is Zijn heerlijkheid’. Kan men nog hoger opklimmen? Ja, tot in God Zelf, Die Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont en Wiens Naam heilig is. Maar dan moet ons verstand stil staan, het kan niet verder reiken. Dit bewijst Elihu verder als hij zegt: God is groot, en wij begrijpen het niet. Wij begrijpen wel, dat God groot is, maar niet hoe Hij is. Het grondwoord betekent eigenlijk weten. Hier wordt het weten bedoelt, waardoor men een zaak ten volle verstaat, doorgrondt, bevat en begrijpt. Zoals Elihu het elders zegt: ‘God dondert met Zijn stem zeer wonderlijk; Hij doet grote dingen en wij begrijpen ze niet’ (Job 37:5).

Wij begrijpen Gods grootheid niet zoals Hij in Zichzelf is. Daartoe is het menselijke

verstand veel te klein en te duister. Want God is meerder dan een mens. Het is maar weinig wat zelfs Gods kinderen in dit leven daarvan begrijpen, want zij zien nu door een spiegel in een duistere rede, en kennen slechts ten dele. Wil zelfs de allerwijste de diepten van God peilen, hij verliest zichzelf daarin en moet met Agur eindelijk uitroepen: ‘Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand. En ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend’ (Spr. 30:2-3). Zelfs in de hemel zullen wij Gods grootheid niet volledig kunnen begrijpen omdat Hij een ontoegankelijk licht bewoont. Niets dat eindig is, kan het oneindige omvatten. Zelfs de ogen van de engelen schemeren in die Zon. Niemand dan kan Gods grootheid volkomen begrijpen als de grote God Zelf: Niemand kent de Zoon dan de Vader, noch iemand kent de Vader dan de Zoon. Alzo weet ook niemand hetgeen van God is, dan de Geest van God.

Wij begrijpen ook niet de grootheid van God in Zijn werken. Daarvan moet ieder van ons zeggen: ‘De kennis is mij te wonderbaar, zij is hoog, ik kan er niet bij’ (Psalm 139:6). Dat is zeker waar ten opzichte van de werken in de natuur, waarin zich zeer veel onnaspeurlijke verborgenheden voorkomen. Maar nog meer in de werken der genade, waarvan wij met Paulus moeten uitroepen: O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods (Rom. 11:33). Maar allermeeest van de werken der heerlijkheid. Dezelfde apostel getuigt ervan, dat hij opgetrokken geweest is in het paradijs en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is te spreken (2 Kor. 12:4). En de apostel Johannes zegt: Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen (1 Joh. 3:2).

2.

Maar die God, Die zo onbegrijpelijk groot is, Hij is ook eeuwig, en die eeuwigheid is niet

minder onnaspeurlijk. Daarom zegt Elihu: Er is ook geen onderzoeking van het getal Zijner jaren.

Meermalen worden aan God figuurlijk andere menselijke zaken toegeschreven, zoals bij voorbeeld jaren. Onze jaren worden door de omloop van de zon bepaald. En zij volgen op elkaar met voortdurende wisselingen. Maar Gods jaren zijn boven alle tijdmeting, want één dag is bij de HEERE als duizend jaren, en duizend jaren als één dag. Gods jaren zijn ook niet aan verandering onderworpen. Job vroeg Hem daarom: ‘Zijn Uw dagen als de dagen van een mens? Zijn Uw jaren als de dagen van een man?’ (Job 10:5). Evenwel rekent Elihu Hem op menselijke wijze een getal Zijner jaren toe, dat is een veelheid en menigte. Zo wordt God in Daniël genoemd de Oude van dagen (Daniël 7:13). Micha noemt dat dagen der eeuwigheid. Die zijn altijd heden, en dat is de eeuwigheid zelf. Maar toch is er niet een eeuwig en onveranderlijk heden in Hem. Hij zegt immers:

‘Ook eer de dag was, ben Ik’ (Jesaja 43:13). Ook hier wordt over het getal van Zijn jaren op een menselijke wijze zo gesproken dat het niet te onderzoeken is. Van deze volmaaktheid van de eeuwige God wordt gezongen: Eer de bergen geboren waren, en Gij de aarde en de wereld voortgebracht had, ja van eeuwigheid tot eeuwigheid zijt Gij God (Psalm 90:2). Gods eeuwigheid is Zijn voortdurende bestaan, dat is een onveranderlijk nu, zonder begin, vervolg of einde. Hiervoor moet alle geschapen verstand verstommen. Het is onmogelijk dat wij, die in en met de tijd denken, ons daarvan een voorstelling kunnen maken.

Toepassing

Zo ziet u de onbegrijpelijkheid van Gods grootheid en eeuwigheid. Een groot en heerlijk God! Zo is Hij bekend en erkend in Zijn kerk, zoals er gezongen wordt: ‘De Heere is groot en zeer te prijzen in de stad van onze God, op de berg Zijner heiligheid’ (Psalm 48:2). Of

zoals een andere psalm zegt: God is bekend in Juda; Zijn Naam is groot in Israël (Psalm 76:2). In het bijzonder in de dagen van het Nieuwe Testament, waarin men vervuld ziet het voorzegde woord van Maleachi: Van de opgang der zon tot haar ondergang, zal Mijn Naam groot zijn onder de heidenen; en aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk worden toegebracht, en een rein spijsoffer; want Mijn Naam zal groot zijn onder de heidenen, zegt de HEERE der heerscharen (Mal. 1:11).

Dit gelooft en belijdt de Gereformeerde kerk¹. Maar godslasterlijk wordt dit tegengesproken door de Socinianen. Zij beweren dat ze alles wat in God is begrijpen met hun verstand.

Om die reden loochenen zij de Drie-eenheid met verscheidene van Gods eigenschappen en verminken andere. Daarom ontkennen ze de menswording van Gods Zoon, omdat ze zeggen dat deze dingen in strijd zijn met hun verstand.

1 Noot van de hertaler: De oude naam van de Nederlandse Hervormde Kerk.

Daarom stellen ze in Gods eeuwigheid een vervolg van tijd, dat noodzakelijk een begin veronderstelt. Waanwijze dwazen! Er is geschreven: 'Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal Ik te niet maken. Waar is de wijze? Waar is de schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid van deze wereld niet dwaas gemaakt?' (1 Kor. 1:19-20). Wilt u God, Die immers Zichzelf het beste kent, en Die de waarheid Zelf is, op Zijn Woord niet geloven? Indien u God kon begrijpen, zou Hij niet oneindig zijn in grootheid.

Het is te beklagen dat filosofische godgeleerden dit navolgen. Zij roemen altijd op een helder begrip van alles. Om die reden weerspreken ze de verwekking van de Zoon, het uitgaan van de Heilige Geest, en andere geloofsverborgenheden. Zo deed Paulus niet, die ons met zijn woord en voorbeeld leert dat wij de overleggingen terneer werpen en alle hoogte die zich verheft tegen de kennis van

God, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus (2 Korinthe 10:5).

Maar wij gaan aan hun opvattingen voorbij, en wenden ons tot u om uit hetgeen we verklaard hebben u op te wekken tot de volgende plichten.

Als God zo groot is, wat Hij inderdaad is, hoe groot moet dan zijn de roem en de lof, die wij Hem toebrengen. Hiertoe moeten we onszelf opwekken, en met de psalmist zeggen: ‘Loof de HEERE, mijn ziel! O HEERE, mijn God! Gij zijt zeer groot, Gij zijt bekleed met majesteit en heerlijkheid’ (Psalm 104:1). Hiertoe moeten we ook anderen opwekken, en hen toeroepen: ‘Maak de HEERE met mij groot, en laat ons Zijn Naam samen verhogen’ (Psalm 34:4). Ja, wij moeten erkennen, dat ons vermogen om dat naar waarde te doen, te klein is vanwege de Naam Zijner heerlijkheid, Die verhoogd is boven alle lof en prijs.

Hoe groot moeten dan de gedachten zijn die wij van Hem maken, zodat wij niet anders dan het alleruitnemendste van Hem gevoelen, zo dikwijls wij denken aan die grote en vreselijke HEERE.

Hoe groot moeten dan niet de achting en de liefde zijn, die wij voor Hem hebben. Evenzo groot moet het geloof en vertrouwen in en op Hem zijn, Die Zijn volk toeroept, zoals weleer tot Abraham: Vrees niet, Abram! Ik ben u een Schild , uw Loon zeer groot (Gen. 15:1). Paulus getuigt van Abraham: En hij heeft aan de belofenis van God niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer. En ten volle verzekerd zijnde, dat Hij ook machtig was te doen hetgeen beloofd was (Rom. 4:20-21). Zo'n geloof is zeer te prijzen. Daarover prees de Heere Jezus die vrouw, tot wie Hij zei: Vrouw, groot is uw geloof, u geschiede gelijk gij wilt (Matth. 15:28). Maar een klein geloof is te berispen. Daarover bestrafte Jezus Zijn

kleingelovige discipelen. Groot moet dan ons geloof zijn, maar ook groot moet onze blijdschap in Hem wezen. En ons hart moet zeer verheugd zijn over ons heil.

Groot moet de dienst zijn, die wij met het oog op Hem beoefenen, want onze God is groter dan alle goden. Dat moeten wij voor Hem doen, door ons voor Hem te vernederen en te bukken voor de hoge God. Dat moeten we ook doen door aanbidding, dat is de grootste eer.

Door Hem te gehoorzamen als Abraham. Door ons aan Hem te onderwerpen in lijdzaamheid en met de priester Eli te zeggen: Hij is de HEERE; Hij doe wat goed is in Zijn ogen.

Groot moet ook ons ontzag zijn voor die grote God, zoals Abraham had. Groot moet onze vrees zijn voor Zijn toorn en oordelen, zoals men leest in het gebed van Mozes:

Wie kent de sterkte van Uw toorn en Uw verbolgenheid, naar dat Gij te vrezen zijt. En groot moet ook onze zorgvuldigheid zijn om Hem niet te beledigen. Dat deed Jozef zeggen

tot de huisvrouw van zijn heer toen ze hem tot onkuisheid verleidde: Hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen en zondigen tegen God? Evenzo deed dit Eli tegen zijn zonen zeggen: Wanneer een mens tegen een mens zondigt, zo zullen de goden hem oordelen; maar wanneer een mens tegen de HEERE zondigt, wie zal voor hem bidden? (1 Samuël 2:25).

Als we Gods grootheid niet kunnen bevatten, moeten we niet staan naar meerdere kennis van God dan die het Hemzelf behaagd heeft ons te willen openbaren, te weten in ons geweten en uit de schepping. Maar nader en tot zaligheid leren we God kennen door Zijn eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard. En door de openbaring in Zijn Woord, waarin wij allen met onbedekt aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwen. Maar ook door Zijn Geest, Die ons alle dingen leert. Meer te willen weten was de oorzaak van de val van

onze voorouders, die naar het woord van satan luisterden: Gij zult als God wezen. En ook moeten wij niet luisteren naar allerlei soort van dwalingen van deze en gene dwaalgeest. Wij moeten naar de vermaning van Paulus luisteren, die zegt, dat wij niet wijs behoren te zijn boven hetgeen men behoort wijs te zijn (Rom. 12:3). Vele dingen kunnen wij nog niet dragen, zoals de Heere tot Zijn discipelen zei. Daarom moeten wij tevreden zijn met wat God geopenbaard heeft en wachten tot de volmaakte kennis in de hemel. Mozes leert ons dat de verborgen dingen zijn voor de Heere, onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en onze kinderen, tot in eeuwigheid, om te doen al de woorden van deze wet (Deut. 29:29). Vermoei u dan niet om te willen uitzoeken wat de bedoeling is van Gods handelen, waarom Hij zus of zo gedaan heeft of doet. Dat is ongeoorloofd, want God is meerder dan een mens. Waarom hebt u tegen Hem getwist, was daarom de vraag van Elihu aan

Job, want, zo voegde hij eraan toe, Hij legt geen verantwoording af van al Zijn daden (Job 33:13). En ik voeg er nog aan toe, het is onmogelijk, want zo spreekt de HEEERE: ‘Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen’, ‘want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen’(Jes. 55:8-9). Beken liever uw onkunde in dezen. Het is wijs niet te willen weten, wat God ons niet heeft willen leren.

Wacht u er vooral voor om Gods werken en handelen te kritiseren, en daartegen te murmureren, want ‘God beschikt niet iets ongerijmds’ (Job 24:12). Hoe durft u aanmerkingen te maken op wat u niet begrijpt? Dan is men een groot beest bij God, zoals Asaf van zichzelf zegt. Het past ons meer om David na te volgen, die zich onderwierp aan de HEEERE en zei: ‘Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan’ (Psalm 39:10). En dit doel heeft ook Elihu hier

voor ogen.

Geef God de eer van Zijn onbegrijpelijkheid, zoals David deed in zijn lofzang. Roep daarom met hem uit: ‘De HEERE is groot en zeer te prijzen, en Zijn grootheid is ondoorgrondelijk’ (Psalm 145:3).

Al kunnen wij de grote God niet begrijpen, Hij heeft echter wel zoveel van Zichzelf bekend gemaakt als voor onze zaligheid nodig is.

Leer Hem dan kennen uit Zijn werken, maar voornamelijk uit Zijn Woord, dat ons wijs kan maken tot zaligheid, door het geloof dat in Christus Jezus is. Dat is onze plicht en ons geluk. De HEERE Zelf zegt ervan: ‘Die zich beroemt, beroeme zich hierin dat hij verstaat en Mij kent, dat Ik de HEERE ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde’ (Jeremia 9:24). Anders hebben wij een zwaar oordeel te wachten van Hem, Die met vlammend vuur wraak zal doen over hen die God niet kennen. En in die kennis moet u meer en meer toenemen: ‘Opdat gij ten volle

kon begrijpen met al de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte is, en bekennen de liefde van Christus die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods' (Efeze 3:18-19). Nog eens zeg ik: hierom moeten wij, ik en u, daarin meer en meer zoeken toe te nemen, 'totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van de Zoon Gods, tot een volkomen man, tot de maat van de grootte der volheid van Christus' (Ef. 4:13).

Ten slotte is het getal van Zijn jaren niet te onderzoeken.

Verwonder u daarom heilig en met een diepe eerbied over deze volmaaktheid van de grote God, waardoor Hij van eeuwigheid af in Zichzelf gelukkig is geweest. Hij is de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont en Wiens naam heilig is, en gelijk Hij Zichzelf beschrijft in de woorden van Paulus: 'De zalige en alleen machtige Heere, de Koning

der koningen en Heere der heren, Die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk Licht bewoont, Die geen mens gezien heeft, noch zien kan; Welke zij eer en eeuwige kracht' (1 Tim. 6:15-16).

Aanbid Hem als de eeuwig Levende, zoals Nebukadnezar Hem zelf noemde. Roem, prijs en dank Hem zoals Hij werkelijk is met de vierentwintig ouderlingen. Zeg met de psalmdichter: 'De HEERE is Koning eeuwig en altoos' (Psalm 10:16). 'Vertrouw niet op prinsen, op het mensenkind bij wie geen heil is. Zijn geest gaat uit, hij keert weer tot zijn aarde; te dien dage vergaan zijn raadslagen. Welgelukzalig is hij die de God van Jakob tot zijn hulp heeft, wiens verwachting op de HEERE zijn God is' (Psalm 146:3-5). Dien Hem alleen, de HEERE uw God, want Hem zult u, zegt ons de Heere Jezus, aanbidden en Hem alleen dienen. Eer Hem dan ook, zoals het past, want Hij is de Koning der eeuwen en de God der ere, ja de HEERE Die te eren is.

Daarom zeg ik nogmaals: Geef de HEERE de eer van Zijn naam.

Erken dat die eeuwige God de tijd, en alles wat daarin is, heeft voortgebracht. Van Hem is de tijd. Bij Hem is de verordening en bepaling daarvan. Hij verandert de tijden en stonden (Dan. 2:21). Daarom zei David tot Hem: ‘Mijn tijden zijn in Uw hand; red mij van de hand van mijn vijanden, en van mijn vervolgers’ (Psalm 31:16). Aan Hem moeten we dat ook overgeven. Immers, Hij heeft ieder ding schoon gemaakt op zijn tijd. Zo Hij vertoeft, verwacht Hem, want Hij zal zeker komen, Hij zal niet achterblijven. In Zijn jaren is geen vroeg of laat.

Gods eeuwigheid moet voor ons een reden zijn om geen mensen te vrezen. Hij zegt immers tot Zijn volk: Ik, Ik ben het Die u troost; wie zijt gij dat gij vreest voor de mens die sterven zal? En voor een mensenkind dat hooi worden zal? (Jes. 51:12). Vrees niet: Ik ben de Eerste en de Laatste.

Als we op Gods jaren letten, moeten onze

gedachten teruggaan naar de overdenking van onze jaren, die zo kort, zo weinig en onzeker zin. ‘Want al onze dagen gaan heen door uw verbolgenheid. Wij brengen onze jaren door als een gedachte. Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaar, of zo wij zeer sterk zijn tachtig jaar; en het uitnemendste ervan is moeite en verdriet; want het wordt snel afgesneden, en wij vliegen daarheen’ (Psalm 90:9-10).

Ten slotte moeten wij goed beseffen dat de aanstaande eeuwigheid aan het gebruik van deze tijd verbonden is. Als de boom naar het zuiden of het noorden valt, daar waar de boom valt, daar zal hij wezen. Het is waar, wat de engel zwoer bij Hem Die leeft in alle eeuwigheid, dat er geen tijd meer zal zijn. Nu is het de tijd om daarvoor te zorgen, de wel aangename tijd, de dag der zaligheid. Och of gij ook bekende, ook nog in deze uw dag wat tot uw vrede dient. ‘Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij Zijn

stem hoort, verhard uw harten niet' (Hebr. 3:7-8). Er is een eeuwig koninkrijk te ontvangen, een onverderfelijke kroon, een eeuwig leven, eeuwige blijdschap en heerlijkheid. Daarvoor moeten wij arbeiden, niet om de spijs, die vergaat, maar om de spijs die blijft tot in het eeuwige leven. De overdenking van de tijd moet opgaan in de eeuwigheid. Maar het is verkeerd dat bij velen de overdenking van de eeuwigheid verloren gaat in die van de tijd. Laten we met Paulus en alle heiligen niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig.

Indien wij dit op de juiste wijze overdenken, dan zal dit ons geluk en onze troost zijn. Die grote God is dan de onze. Zijn grote algenoegzaamheid zal ons rijk maken, en Hij zal ons zeer groot loon zijn en blijven. Ja, de Almachtige zal uw overvloedige goud zijn,

en uw krachtige zilver (Job 22:25). Zijn grote genade zal zich ook over ons ontfermen, als wij met David tot Hem roepen: ‘Om Uws Naams wil, HEERE, vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot’ (Psalm 25:11). Zijn grote macht zal daarenboven ons verlossen, want Hij is en zal eeuwig blijven die grote God, Die machtig is meer dan overvloedig te doen boven al wat wij bidden of denken.

Al zijn onze noden en moeiten nog zo groot, God is groter om ons daaruit te kunnen redden. Daarom moeten wij in alle gevallen op Hem blijven vertrouwen als Die machtig is ons te verlossen, zelfs uit een brandende oven van vuur, gelijk Sadrach, Mesach en Abednego. Die onbegrijpelijk grote God wil Zich verwaardigen in gunst te zien op kleinen, ja de geringsten, want de HEERE is hoog, nochtans ziet Hij de nederige aan, en de verhevene kent Hij van verre. Dat erkende de moeder des HEEREN in haar lofzang. Het is het woord van Zijn belofte: Ik zal Mijn hand tot de kleinen

wenden. Hoe kleiner wij zijn in onze eigen ogen, hoe groter wij zijn in Gods ogen. Zulke mensen kunnen door Hem grote dingen doen. Die wil Hij groot maken, en grote dingen geven. Wat? Hij legt voor de oprechten weg wat bestendig is (Spr. 2:7).

Ten slotte vloeit uit Gods eeuwigheid de eeuwigheid van Zijn verbond voort. En ook onze eeuwige heerlijkheid. Ook van die jaren zal geen onderzoeking mogelijk zijn.

Ik sluit af met de woorden van de apostel Judas in zijn brief: ‘Hem nu Die machtig is u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde, de alleen wijze God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid’ (Judas: 24-25).

AMEN

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING "SMYTEGELT-FONDS"

Voorzitter
Ds. J.A. Kloosterman, Lunteren

Secretariaat
Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
"Smytegeltfonds", Putten

Abonnement: € 14,- per jaar (10 ex.)

Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl

www.reveilserie.nl

